

І. П. Петрова, к.е.н.

старший дослідник

ORCID 0000-0002-0515-5349

e-mail: msirynapetrova@gmail.com,

*Інститут економіки промисловості
НАН України, м. Київ,*

П. І. Шилепницький, д.е.н., проф.

ORCID 0000-0002-5517-5858,

*Чернівецький національний університет
ім. Ю. Федьковича, м. Чернівці*

ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Вступ. Війна в Україні призвела до масштабних руйнувань інфраструктури, житлового фонду, об'єктів промисловості та соціальної сфери. Значні втрати, завдані національній економіці та суспільству, вимагають не лише відновлення пошкодженого, але й побудови сучасної, стійкої та інноваційної держави. Для досягнення цієї мети необхідно залучити колосальні фінансові ресурси, модернізувати інституційне середовище та забезпечити ефективне використання доступних інвестицій. Одним із ключових інструментів у процесі повоєнної відбудови є публічно-приватне партнерство (ППП), що передбачає об'єднання ресурсів, компетенцій і зусиль держави, приватного сектору та суспільства задля реалізації стратегічно важливих проєктів у сферах інфраструктури, енергетики, охорони здоров'я, освіти, цифровізації та екологічної модернізації. У сучасних умовах публічно-приватне партнерство виступає не лише фінансовим, а й інноваційним інструментом розвитку, що дозволяє імплементувати передові технології, кращі управлінські практики та нові моделі взаємодії між державними інституціями і бізнесом. Успішна реалізація проєктів PPP може стати основою для побудови сталої економіки, підвищення якості життя населення та зміцнення інституційної спроможності України в середньо- та довгостроковій перспективі.

Аналіз сучасних наукових і аналітичних джерел свідчить про зростаюче значення PPP як ключового інструменту повоєнної

© Видавець Інститут економіки промисловості НАН України, 2024

© Видавець Академія економічних наук України, 2024

реконструкції економіки. Так, у дослідженні Олени Гадомської акцентується увага на необхідності адаптації механізмів ППП до вимог державної допомоги для забезпечення їх ефективності в умовах повоєнного розвитку [1]. Організація Transparency International Ukraine підкреслює важливість тристороннього партнерства для залучення інвестицій і модернізації пошкодженої інфраструктури [2]. Роман Степаненко у своїй роботі розглядає напрями залучення приватних інвесторів через ППП та визначає найбільш перспективні сектори для відновлення економіки [3].

Офіційна позиція Міністерства економіки України також підкреслює важливість розвитку ППП. Зокрема, законопроект №7508 передбачає вдосконалення механізмів залучення приватного капіталу до реалізації інфраструктурних проєктів, що має сприяти прискоренню відновлення країни [4]. Очікується, що реалізація нових норм дозволить залучати до 8–10 мільярдів гривень щороку за умов реалізації в середньому п'яти великих проєктів на область вартістю 50-100 мільйонів гривень кожен. Сприяння розвитку електронних закупівель і спрощення процедур мають додатково стимулювати притік приватних інвестицій, що забезпечить мультиплікативний ефект для економіки України [5].

Дослідження Євгена Матвіїшина та Юрія Вершигора висвітлюють стратегічні аспекти впровадження ППП в умовах повоєнної відбудови, підкреслюючи необхідність створення сприятливого правового та інституційного середовища [6]. Світлана Богуславська аналізує потенціал використання інструментів ППП для відновлення економіки України, наголошуючи на їх гнучкості й ефективності [7]. У такій ситуації публічно-приватне партнерство може відіграти визначальну роль у забезпеченні сталого відновлення і розвитку країни. Водночас для досягнення максимального ефекту від цього механізму необхідно не лише оцінити його потенціал, а й визначити існуючі бар'єри та перспективи його впровадження в умовах повоєнного періоду. У зв'язку з цим **мета статті** полягає в тому, щоб виокремити пріоритетні напрями розвитку ППП в Україні та обґрунтувати шляхи підвищення ефективності взаємодії між державою, бізнесом та суспільством.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи масштаби збитків, завданих війною, та потреби в значному фінансуванні відбудови, питання ефективного використання ресурсів для відновлення країни стає надзвичайно актуальним. За оцінками Ради Безпеки ООН, загальна потреба у фінансуванні відновлення України становить близько 500 мільярдів доларів США [8]. У цьому контексті

публічно-приватне партнерство може стати критичним інструментом для залучення необхідних інвестицій та забезпечення сталого розвитку.

Для цього здійснено детальний аналіз статистичних даних, зокрема про укладання та виконання договорів ППП в Україні за період з 2018 по 2023 роки (табл. 1).

Таблиця 1

**Кількість договорів публічно-приватного партнерства
в Україні з 2018 по 2023 рік**

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Кількість договорів ППП	189	187	192	193	193	198
Реалізуються	58	52	39	31	18	22
Не реалізуються	131	135	153	162	175	176
Не виконуються	113	113	116	119	116	115
Розірвані	14	18	31	43	46	51
Закінчився термін дії	4	4	6			
Призупенені у зв'язку з воєнними подіями	0	0	0	0	13	10

Джерело: складено за даними Міністерства економіки України [9].

Протягом досліджуваного періоду кількість укладених договорів ППП зросла з 189 у 2018 році до 198 у 2023 році, що свідчить про стабільний інтерес до цього механізму з боку держави і приватного сектора. Проте, це зростання не є однозначно позитивним, оскільки супроводжується численними труднощами у реалізації цих договорів. Одним із найбільш тривожних сигналів є значне зменшення кількості реалізованих угод: з 58 у 2018 році до 22 у 2023 році. Зростання кількості нереалізованих договорів, яке з 2018 по 2023 рік збільшилося з 131 до 176, вказує на накопичення проблем у цій сфері. Це може бути результатом недосконалого планування, недостатньо чітких умов угод або відсутності належної координації між державою та приватними партнерами. Одночасно, кількість розірваних договорів зросла з 14 у 2018 році до 51 у 2023 році, що свідчить про збільшення випадків, коли сторони припиняють співпрацю, ймовірно через невідповідність початкових умов угоди реальним обставинам або неспроможність ефективно вирішувати конфлікти.

Введення воєнного стану з 2022 року також стало новим важливим фактором, який вплинув на процес реалізації договорів ППП. У 2022 році було призупинено 13 договорів через воєнні дії, а у

2023 році кількість таких договорів зменшилася до 10, що підкреслює необхідність адаптації існуючих моделей ППП до нових реалій.

Кількість договорів, термін дії яких завершився (від 4 до 6 за період з 2018 по 2020 рік), свідчить про певну стабільність у виконанні частини угод, проте в загальному контексті це не змінює негативної тенденції в сфері ППП.

Аналізуючи дані про застосування публічно-приватного партнерства в Україні за секторами економіки в період з 2018 по 2023 рік, можна виділити низку ключових тенденцій, які вказують на зміни у структурі економіки та вплив зовнішніх факторів (табл. 2).

Таблиця 2

**Розподіл публічно-приватного партнерства
за секторами економіки (2018-2023 роки)**

Сектори економіки/роки	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Виробництво, розподілення та постачання електричної енергії	3	3	3	3	0	0
Виробництво, транспортування і постачання тепла та розподіл і постачання природного газу	12	8	8	8	5	4
Збір, очищення та розподілення води	25	21	13	8	5	8
Поводження з відходами, крім збирання та перевезення	1	1	2	1	1	2
Будівництво та/або експлуатація авто-страд, доріг, залізниць, злітно-посадкових смуг на аеродромах, мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітенів, морських і річкових портів та їх інфраструктури	6	7	3	3	0	0
Туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт	1	3	5	2	2	4
Охорона здоров'я	4	2	2	2	2	2
Управління нерухомістю	2	0	0	0	0	0
Пошук та розвідка корисних копалин	1	1	0	0	0	0
Інші	3	6	3	4	3	2
Загалом	58	52	39	31	18	22

Джерело: складено за даними Міністерства економіки України [9].

Як видно з наведених даних, спостерігається значне зменшення активності у секторах електроенергетики та теплопостачання, зокрема припинення укладання угод у секторі електричної енергії з 2021 року (пов'язано з ускладненнями в енергетичній ін-

фраструктурі та високими ризиками для інвесторів, що зменшило зацікавленість у цих галузях). Однак у секторі газопостачання і теплопостачання, попри скорочення кількості проєктів, інтерес до інвестування залишився на певному рівні.

Сектор водопостачання, який показував високий рівень активності в 2018 році, знизив кількість договорів до 8 у 2023 році. Водночас деяка стабільність у цьому секторі вказує на нові ініціативи з модернізації водопостачальних мереж, що є важливою частиною відновлення інфраструктури після війни.

У галузі інфраструктури (будівництво доріг, мостів, залізниць) спостерігається значне скорочення активності – з 6 проєктів у 2018 році до 0 у 2023 році, що обумовлено як обмеженням фінансуванням, так і високими ризиками, зумовленими руйнуваннями внаслідок бойових дій.

Натомість сектор туризму та рекреації продовжує демонструвати відносну стабільність, зростаючи до 4 проєктів у 2023 році, що може свідчити про зростаючий інтерес інвесторів до відновлення туристичних об'єктів і культурних інфраструктур.

Сфера охорони здоров'я залишається стабільною, з 2 угодами щороку, що підкреслює важливість інвестицій у медичну інфраструктуру в умовах війни та для подальшого відновлення країни.

Попри певну стабільність і навіть зростання інтересу до інвестицій в окремих секторах, загальна ситуація з реалізацією проєктів публічно-приватного партнерства в Україні продовжує бути складною. Високі ризики, особливо в енергетичній сфері та інфраструктурних проєктах, а також проблеми з фінансуванням і забезпеченням належного управління, значно ускладнюють процес реалізації таких проєктів. Труднощі ставлять під загрозу потенціал для розвитку інфраструктури та соціальних ініціатив, що є ключовими для повоєнного відновлення країни.

У цьому контексті особливо важливо аналізувати причини невдачі проєктів ППП, оскільки вони можуть вказувати на ключові проблеми, що потребують негайного вирішення для відновлення інвестиційної привабливості і стабільності ринку [10]. Тому вивчення факторів, що призводять до припинення таких проєктів, є необхідним кроком для оптимізації механізмів реалізації партнерських ініціатив у майбутньому.

Однією з головних причин є недостатня увага з боку держави до впровадження ефективної політики у сфері співпраці між владою, бізнесом і суспільством. Відсутність чіткої політичної підтримки і проблеми в управлінні часто призводять до затримок або на-

віль скасування проєктів. Також важливою причиною є відсутність належного моніторингу за виконанням зобов'язань партнерів, що ускладнює контроль і реалізацію проєктів.

Юридичні проблеми, такі як зміни в законодавстві або неправильно оцінені правові ризики, також значно впливають на хід реалізації проєктів. Невірна оцінка правових аспектів може призвести до скасування чи зміни законодавчих ініціатив, що має серйозний вплив на проєкти. Крім того, недостатня публічність і неадекватне висвітлення цілей проєкту можуть спричинити протест громадськості, що, у свою чергу, веде до зупинення реалізації або скасування тендерів.

Також важливим фактором є економічна доцільність проєктів. Якщо на етапі техніко-економічного обґрунтування виявляються невідповідності між прогнозованими і фактичними витратами і вигодами, проєкт може бути зупинений. Важливо також мати чіткі механізми координації між органами державної влади та ефективну систему управління проєктами, щоб уникнути зриву через погане планування.

Інші проблеми, які можуть виникнути після підписання договору, включають невиконання зобов'язань державним або приватним партнером, а також неплатоспроможність приватного партнера. Розірвання договору або заміна партнера через фінансові труднощі суттєво ускладнюють реалізацію проєкту. Проблеми з інвестиційним кліматом і захистом прав власності інвесторів також є важливими чинниками, що знижують ефективність проєктів.

У ситуації конфліктів і війни ризики для проєктів значно зростають. Фізичні uszkodження інфраструктури, затримки в реалізації проєктів і збільшення фінансових ризиків можуть суттєво ускладнити ситуацію. Для зниження цих ризиків важливо забезпечити належне страхування і ефективне управління ризиками.

Таким чином, для успішної реалізації проєктів PPP в Україні необхідно здійснити низку стратегічних кроків, спрямованих на удосконалення нормативно-правової бази, підвищення прозорості та створення сприятливих умов для залучення інвестицій. Окрім того, важливим є забезпечення ефективної координації між органами державної влади та приватними партнерами, а також розробка надійних механізмів управління ризиками, що сприятиме зниженню ймовірності невдач у майбутньому [11].

Враховуючи виклики повоєнного відновлення, визначення основних напрямків, у яких публічно-приватне партнерство може бути застосоване для відновлення України після війни, набуває

особливої важливості. Кожен сектор вимагає комплексного підходу до відновлення, що включає не лише фінансування, але й інноваційні рішення для модернізації інфраструктури, послуг і технологій. Зокрема, важливими є сфери освіти, охорони здоров'я, енергетики, транспорту, оборони та цифрової трансформації, де ППП може бути застосоване для вирішення найгостріших проблем, що постали перед Україною в умовах повоєнного відновлення.

Освіта та охорона здоров'я. Внаслідок війни зруйновано значну кількість шкіл і медичних установ, що зумовлює необхідність їх відновлення як одного з ключових чинників підтримки соціальної стабільності. Співпраця між урядовими структурами, приватним сектором і громадськими організаціями забезпечить не лише фізичну реконструкцію об'єктів, а й модернізацію інфраструктури із застосуванням новітніх технологій, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню якості освітніх і медичних послуг, відновленню довіри до державних інституцій і розширенню доступу населення до базових соціальних послуг.

Енергетика. Після руйнувань, завданих війною, енергетична інфраструктура потребує термінового відновлення для забезпечення стабільного енергопостачання країни. Публічно-приватне партнерство стане важливим інструментом для залучення інвестицій у відновлювальну енергетику, розбудову енергетичних мереж, а також для модернізації існуючих енергетичних об'єктів. Інвестиції в нові технології та зменшення викидів вуглецю допоможуть Україні стати більш екологічно стійкою і енергоефективною в післявоєнний період.

Транспортна інфраструктура. Після війни значна частина транспортної інфраструктури потребує відновлення. Залучення приватних інвестицій у рамках публічно-приватного партнерства забезпечить відновлення зруйнованих доріг, мостів, тунелів та інших об'єктів транспортної інфраструктури. Крім того, ППП сприятиме створенню нових транспортних маршрутів, які з'єднають віддалені регіони України, підвищать доступність та оптимізують логістичні процеси, що, у свою чергу, стимулюватиме економічне зростання, розвиток підприємництва і формування нових робочих місць.

Оборонний сектор. Одним із ключових напрямів відновлення є розвиток оборонно-промислового комплексу. Залучення приватного капіталу в рамках публічно-приватного партнерства забезпечить виробництво сучасної військової техніки, модернізацію озброєнь і розроблення нових оборонних технологій. Такий підхід

сприятиме істотному підвищенню обороноздатності держави, водночас створюючи можливості для отримання стабільного доходу приватними інвесторами, які братимуть участь у відповідних проєктах.

Цифрова трансформація. Відновлення цифрової інфраструктури є одним із важливих напрямів повоєнного розвитку. Залучення інвестицій у рамках ППП забезпечить створення сучасних інфраструктурних рішень у сфері зв'язку, кібербезпеки, електронних послуг і цифрових платформ. Реалізація таких проєктів сприятиме підвищенню ефективності державного управління, забезпеченню прозорості процесів і розширенню доступу громадян до новітніх цифрових сервісів.

У цьому контексті виникає потреба у формуванні стратегічного бачення майбутнього розвитку партнерської взаємодії. Для забезпечення комплексного підходу до прогнозування розвитку публічно-приватного партнерства в Україні доцільно розглянути три основні сценарії розвитку взаємодії між владою, бізнесом та суспільством: оптимістичний, базовий та песимістичний [12]. Ці сценарії враховують різноманітні фактори, які можуть суттєво вплинути на успішність реалізації проєктів ППП, зокрема зміну економічної ситуації, законодавчі ініціативи та загальний інвестиційний клімат в Україні. Прогнозовані показники в кожному зі сценаріїв базуються на ретельному аналізі поточних тенденцій, думок експертів [1-7; 12], а також на припущеннях щодо майбутніх змін у законодавчому середовищі та економічній ситуації [11]. Врахування цих сценаріїв дозволить створити більш точну картину можливих результатів та ризиків, що виникають при реалізації проєктів ППП у процесі повоєнного відновлення (табл. 3).

Зважаючи на це, описані сценарії розвитку ППП на 2024-2030 роки дозволяють виявити ключові фактори, що визначають успіх чи невдачу таких ініціатив. Важливим аспектом є визначення кількості успішно реалізованих проєктів, залучених інвестицій та рівня інноваційності рішень у різних сценаріях, що відображає потенціал відбудови країни та розвитку її інфраструктури в умовах, що змінюються.

Отже, оптимістичний сценарій передбачає значний успіх у розвитку ППП завдяки значному залученню інвестицій, ефективній державній політиці та покращенню законодавчої бази. Очікується, що більше половини проєктів будуть успішно реалізовані, з активним залученням нових інвестицій та інноваційних підходів. Базовий

Таблиця 3

Опис сценаріїв розвитку ППП в Україні на 2024-2030 роки [12]

Сценарій	Основні фактори	Очікувані результати	Кількість успішно реалізованих проєктів, %	Кількість нових проєктів	Залучення інвестицій, млрд грн	Час реалізації проєкту, роки	Частка проєктів з інноваційними рішеннями, %
Оптимістичний	Інтенсивне залучення інвестицій, ефективна політика держави, покращення законодавства, економічна стабільність	Значне збільшення кількості успішних проєктів, модернізація інфраструктури, активна відбудова країни	> 50	> 300	> 70	10-30	> 40
Базовий	Помірне залучення інвестицій, поступове покращення законодавства, стабільний економічний розвиток	Зростання кількості успішних проєктів на середньому рівні, поступова модернізація інфраструктури	35-50	200-300	40-70	15-40	25-40
Песимістичний	Обмежене залучення інвестицій, економічні труднощі, нестабільна політична ситуація	Невелике збільшення кількості успішних проєктів, повільна відбудова, значна частка розірваних договорів	< 35	< 200	< 40	20-50	< 25

сценарій передбачає помірковане зростання кількості успішних проєктів, з помірним зростанням інвестицій і невеликими змінами в законодавстві. За таких умов передбачається, що від 35 до 50% проєктів будуть реалізовані успішно. Песимістичний сценарій враховує можливі економічні труднощі та політичну нестабільність, які можуть гальмувати розвиток ППП і призвести до зменшення кількості успішних проєктів та обмеженого залучення інвестицій.

Важливим елементом для успішної реалізації проєктів ППП є створення відповідної законодавчої та інституційної бази. На сьогодні в Україні відсутня цілісна та ефективна стратегія розвитку ППП, що є однією з головних причин недостатньої інтеграції цього інструменту в державне управління. Багато стратегічних документів згадують ППП, однак вони не забезпечують конкретні механізми реалізації, не визначають чітких інструментів та завдань на регіональному та місцевому рівнях.

Для підвищення ефективності ППП необхідно створити чіткі інституційні рамки, які визначатимуть ролі і відповідальність кожної зі сторін партнерства. Окрім цього, потрібно постійно оновлювати законодавчу базу з урахуванням нових економічних реалій і міжнародного досвіду, що дозволить забезпечити адаптацію ППП

до змінюваних умов і викликів, які виникають в умовах повоєнного відновлення та економічних реформ.

Одним із способів підвищення ефективності ППП є використання ітеративного підходу до реалізації державної політики в цій сфері. Ітеративний підхід передбачає, що стратегії розвитку ППП мають бути гнучкими, регулярно переглядатися і коригуватися на основі моніторингу результатів та аналізу поточної ситуації. Такий підхід дає змогу своєчасно адаптуватися до нових викликів і тенденцій, забезпечувати високий рівень співпраці між учасниками партнерства й оперативно реагувати на зміни в економіці та політичному середовищі. Важливою складовою ітеративного підходу є постійний діалог між державними органами, бізнесом і громадськістю. Завдяки активній комунікації можна своєчасно виявляти проблеми на ранніх етапах реалізації проєктів ППП і здійснювати необхідні коригування стратегій для досягнення оптимальних результатів.

Для того, щоб публічно-приватне партнерство стало ефективним механізмом розвитку, необхідно інтегрувати його в регіональні стратегії. Інтеграція передбачає, що ППП має бути не лише елементом загальнодержавної політики, а й враховувати специфіку кожного регіону, його потреби та можливості. Регіональні стратегії розвитку повинні включати конкретні завдання для реалізації ППП, які відповідають актуальним потребам територій, а також передбачати чіткі механізми їх впровадження. Такий підхід дозволить зосередити зусилля на розвитку пріоритетних галузей і об'єктів інфраструктури, забезпечити оптимальне використання ресурсів і залучити інвестиції для економічного зростання на місцевому рівні. Публічно-приватне партнерство має потенціал стати важливим інструментом для розв'язання проблем, що виникають в умовах обмежених фінансових можливостей держави.

Не менш важливою є інтеграція інноваційних підходів у розвиток ППП. У сучасних умовах технологічні інновації можуть стати основою для створення нових бізнес-моделей і підвищення ефективності існуючих проєктів. Важливо використовувати досвід міжнародних організацій та країн, де ППП довело свою ефективність. Міжнародні практики, такі як «build back better», можуть стати основою для відновлення України після війни, зокрема для створення стійкої та інклюзивної економіки. Залучення міжнародних інвесторів і донорських організацій у рамках ППП дозволить використовувати не лише фінансові ресурси, а й інтелектуальний потенціал для

впровадження сучасних інноваційних рішень у різних секторах економіки.

Прозорість у прийнятті рішень і підзвітність за їх реалізацію є важливими складовими успіху PPP. Громадянське суспільство повинно бути залучене до процесу ухвалення рішень, моніторингу та оцінки результатів. Створення механізмів прозорості, таких як відкриті платформи для обговорення проєктів PPP і публікація звітів, сприятиме довірі між учасниками партнерства. Покращення ефективності проєктів та підвищення рівня довіри громадян до державних органів і бізнесу сприятимуть більш активному залученню громадян до реалізації державної політики.

Підвищення ефективності взаємодії держави, бізнесу та суспільства через публічно-приватне партнерство є важливим завданням для забезпечення сталого розвитку та відновлення економіки України. Для цього необхідне постійне вдосконалення інституційної та законодавчої бази, інтеграція інноваційних підходів та міжнародного досвіду, а також створення механізмів прозорості та підзвітності. Лише через тісну співпрацю всіх сторін і адаптацію стратегій до реалій можна досягти стратегічних цілей і забезпечити успішну реалізацію проєктів PPP.

Висновки. Публічно-приватне партнерство є важливим інструментом для відновлення економіки України після війни, оскільки дозволяє залучити як державні, так і приватні інвестиції, а також міжнародні фінансові потоки. Воно дає можливість реалізувати масштабні інфраструктурні проєкти, необхідні для відновлення життєзабезпечення, енергетичної та транспортної інфраструктури, а також для стимулювання економічного зростання через створення нових робочих місць. Проте Україна стикається з низкою серйозних викликів, серед яких відсутність достатньо розвиненої законодавчої бази для ефективної реалізації PPP, відсутність чіткої стратегії розвитку цієї моделі на національному рівні та недосконала інституційна спроможність для управління такими партнерствами.

Аналіз показує, що ключовими пріоритетами для розвитку PPP в умовах повоєнного відновлення є сфери освіти, охорони здоров'я, енергетики, транспорту, оборони та цифрової трансформації. Залучення приватного капіталу дасть змогу не лише відновити зруйновану інфраструктуру, а й впровадити новітні технології для підвищення якості послуг та енергоефективності, а також створити сучасну цифрову інфраструктуру, що сприятиме покращенню управлінських процесів.

Для ефективної реалізації ППП необхідно здійснити ряд ключових кроків: розробити чітку інституційну та правову базу, що забезпечить прозорість і регулювання процесів; створити цифрові платформи для управління проєктами ППП, що сприятимуть підвищенню ефективності та доступності управлінських процесів; забезпечити активне залучення громадянського суспільства до процесів ухвалення рішень і моніторингу проєктів; підвищити міжнародну координацію і залучення іноземних інвестицій для відновлення економіки та модернізації інфраструктури.

Література

1. Гадомська О. Відновлення України: як працює державно-приватне партнерство за правилами держдопомоги. 2022. 23 квітня. www.asterslaw.com. URL: https://www.asterslaw.com/ua/press_center/publications/vidnovlennya_ukraini_yak_pratsyue_derzhavnoprivatne_partnerstvo_zapravilami_derzhodpomogi/.
2. Державно-приватне партнерство як інструмент відбудови України. *Transparency International Ukraine*. 14 Вересня 2023 р. URL: <https://ti-ukraine.org/research/derzhavno-pryvatne-partnerstvo-yak-instrument-vidbudovy-ukrayiny/>.
3. Степаненко Р. Державно-приватне партнерство: які сфери економіки зможуть відновити приватні інвестори? www.asterslaw.com. 2024. 22 лютого. URL: https://www.asterslaw.com/ua/press_center/publications/derzhavnoprivatne_partnerstvo_yaki_sferi_ekonomiki_zmozhut_vidnoviti_privatni_investori/.
4. Залучення інвестицій через механізм державно-приватного партнерства є одним з пріоритетів у відбудові країни, – Юлія Свириденко. Міністерство економіки України. 12.07.2023. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=3e7abbe0-ffb1-4b72-9c21-12ec74196e05&title=ZaluchenniaInvestitsiiCherez>.
5. Висновок на проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України (реєстр. № 7508). *Комітет Верховної Ради України з економічного розвитку*. 19 вересня 2022 р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1476371>.
6. Матвійшин Є. Г., Вершигора Ю. З. Перспективи використання державно-приватного партнерства для відбудови України у повоєнний період. *Демократичне врядування*. 2022. Вип. 2. С. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.23939/dg2022.02.029>.
7. Богуславська С. І. Використання інструментів державно-приватного партнерства для повоєнного відновлення економіки України. *Бізнес Інформ*. 2023. №10. С. 76–85. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-76-85>.
8. Зорик А. Україні коштуватиме майже 500 мільярдів доларів. 15 лютого 2024. *24tv.ua*. URL: https://24tv.ua/economy/vidbudova-ukrayini-skillki-koshtuye-vidnovlen-nya-krayini-ekonomika_n2495490.
9. Стан здійснення ДПП в Україні. Міністерство економіки України. 2018–2023 pp. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini>.

10. Петрова І. П. Досвід реалізації інвестиційних проектів на засадах партнерства влади, бізнесу та суспільства в Україні. *Вісник економічної науки України*. 2024. № 1 (46). С. 61-67. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1\(46\).61-67](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).61-67).

11. Петрова І. П. До питання про інституціональне забезпечення публічно-приватного партнерства в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2023. №3 (73). С. 143-152. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-3\(73\)-143-152](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-3(73)-143-152).

12. Петрова І.П. Реалізація інвестиційних проектів на засадах партнерства влади, бізнесу та суспільства в Україні: сучасні тенденції та прогнозування розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2024. № № 1-2 (75-76). С. 178-189. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-1-2\(75-76\)-178-189](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-1-2(75-76)-178-189).

References

1. Hadomska, O. (2022, April 23). Vidnovlennia Ukrainy: yak pratsiuie derzhavno-pryvatne partnerstvo za pravylamy derzhdomohy [Reconstruction of Ukraine: How public-private partnerships work under state aid rules]. *www.asterslaw.com*. Retrieved from https://www.asterslaw.com/ua/press_center/publications/vidnovlennya_ukraini_yak_pratsyue_derzhavnoprivatne_partnerstvo_za_pravilami_derzhdomohy/ [in Ukrainian].

2. Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak instrument vidbudovy Ukrainy [Public-private partnerships as a tool for the reconstruction of Ukraine.]. (2023, September 14). *Transparency International Ukraine*. Retrieved from <https://ti-ukraine.org/research/derzhavno-pryvatne-partnerstvo-yak-instrument-vidbudovy-ukrayiny/> [in Ukrainian].

3. Stepanenko, R. (2024, February 22). Derzhavno-pryvatne partnerstvo: yaki sfery ekonomiky zmozhut vidnovyty pryvatni investory? [Public-private partnerships: Which sectors of the economy can private investors help restore?]. *www.asterslaw.com*. Retrieved from https://www.asterslaw.com/ua/press_center/publications/derzhavno-pryvatne-partnerstvo-yaki-sfery-ekonomiky-zmozhut-vidnovyti-pryvatni-investori/ [in Ukrainian].

4. Zaluchennia investysii cherez mekhanizm derzhavno-pryvatnoho partnerstva ye odnym z priorytetiv u vidbudovi krainy, – Yuliia Svrydenko [Attracting investment through public-private partnership mechanisms is one of the priorities in the country's reconstruction, – Yuliia Svrydenko]. (2023, July 12). *Ministry of Economy of Ukraine*. Retrieved from <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=3e7abbe0-ffb1-4b72-9c21-12ec74196e05&title=ZaluchenniaInvestitsiiCherez> [in Ukrainian].

5. Vysnovok na proekt Zakonu Ukrainy pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia mekhanizmu zaluchennia pryvatnykh investysii z vykorystanniam mekhanizmu derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlia pryshvydshennia vidnovlennia zruinovanykh viinoiu ob'ektiv ta budivnytstva novykh ob'ektiv, poviazanykh z pislivoiennoiu perebudovoiu ekonomiky Ukrainy (reistr. № 7508) [Conclusion on the Draft Law of Ukraine on amendments to certain legislative acts of Ukraine regarding the improvement of the mechanism for attracting private investments through public-private partnerships for accelerating the reconstruction of war-damaged objects and the construction of new ones related to the post-war restructuring of Ukraine's economy (Reg. No. 7508)]. (2022, September 19). *Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Economic Development*. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1476371> [in Ukrainian].

6. Matviishyn, Ye., & Vershyhora, Yu. (2022). Perspektyvy vykorystannia derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlia vidbudovy Ukrainy u povoiennyi period [Prospects of using public and private partnership for the reconstruction of Ukraine in the

post-war period]. *Demokratychnе vriaduvannia – Democratic Governance*, 15(2), pp. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.23939/dg2022.02.029> [in Ukrainian].

7. Bohuslavska, S. I. (2023). Vykorystannia instrumentiv derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlia povoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy [Using public-private partnership tools for the post-war recovery of Ukraine's economy]. *Business Inform*, 10, pp. 76–85. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-76-85> [in Ukrainian].

8. Zoryk, A. (2024, February 15). Ukrainy koshtuvatyme maizhe 500 miliardiv dolariv [Ukraine's reconstruction will cost almost 500 billion dollars]. *24tv.ua*. Retrieved from https://24tv.ua/economy/vidbudova-ukrayini-skilki-koshtuye-vidnovlennya-ukrayini-ekonomika_n2495490 [in Ukrainian].

9. Stan zdiisnennia DPP v Ukraini. 2018–2023 [State of public-private partnership implementation in Ukraine. 2018–2023]. *Ministry of Economy of Ukraine*. Retrieved from <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> [in Ukrainian].

10. Petrova, I. P. (2024). Dosvid realizatsii investytsiinykh proektiv na zasadakh partnerstva vlady, biznesu ta suspilstva v Ukraini [Experience of implementing investment projects based on the partnership of government, business, and society in Ukraine]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 1(46), pp. 61–67. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1\(46\).61-67](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).61-67) [in Ukrainian].

11. Petrova, I. P. (2023). Do pytannia pro instytutsionalne zabezpechennia publichno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini [On the issue of institutional support for public-private partnerships in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 3(73), pp. 143–152. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-3\(73\)-143-152](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2023-3(73)-143-152) [in Ukrainian].

12. Petrova, I. P. (2024). Realizatsiia investytsiinykh proektiv na zasadakh partnerstva vlady, biznesu ta suspilstva v Ukraini: suchasni tendentsii ta prohnouzuvannia rozvytku [Implementation of investment projects based on the partnership of government, business, and society in Ukraine: Modern trends and forecasting development]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 1-2 (75-76), pp. 178–189. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-1-2\(75-76\)-178-189](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2024-1-2(75-76)-178-189) [in Ukrainian].

Надійшла до редакції: 11.10.2024 р.

Рецензовано: 06.11.2024 р.